

Securitatea națională

note analitice/ propuneri de politici publice/ monitorizare

Autoritățile publice supreme în domeniul asigurării securității naționale. Atribuții și conlucrare

Finanțarea Armatei Naționale: realități și perspective

Armata Națională: între interese de grup și dezvoltare strategică

În ianuarie 2020, IPP a lansat proiectul "Îmbunătățirea supravegherii democratice a sectorului de securitate din Republica Moldova". În cadrul acestuia, pe parcursul anului a fost efectuată monitorizarea activității Comitetului permanent pentru securitate națională, apărare și ordine publică, monitorizarea politicilor publice în domeniul securității, transparenței activității instituțiilor responsabile de securitatea țării, activitatea lor financiară, analiza mediului de securitate din Republica Moldova etc.

Experții din cadrul proiectului au elaborat documente de politici publice ce vin cu recomandări către autorități, fiind suplinite și de analize și studii de caz care să răspundă contextului strategic de dezvoltare a sectorului de securitate.

Toate documentele elaborate vor fi publicate pe site-ul www.ipp.md precum și în Buletinul electronic lunar "Securitatea națională", elaborat și realizat de către IPP. Proiectul este realizat cu suportul financiar al Centrului de la Geneva pentru Guvernarea Sectorului Securității (DCAF).

Autoritățile publice supreme în domeniul asigurării securității naționale - atribuții și conlucrare

AUTOR VADIM ENICOV

Oricare pericol care poate afecta viața, libertatea sau siguranța unui număr nelimitat de persoane la nivel național – trebuie tratat ca atentat la securitatea națională.

Securitatea națională din Moldova trece prin grele încercări. Anul 2019 – alegeri parlamentare urmate de puci anticonstituțional și Anul 2020 – epidemia și criza Covid-19 au pus pe masă temele nefăcute de către puterea politică moldovenească. Incapacitatea societății de administrare legală și transparentă a treburilor statului afectează grav siguranța fiecăruia din noi.

Ne-am propus să analizăm starea actuală a sistemului de securitate, documentele de politici naționale și cele legislative oferindu-ne instrumentele necesare pentru înțelegerea securității naționale. Există însă un "DAR" - în Republica Moldova multe se decid în afara sau la limita câmpului legal, iar factorul subversiv rămâne unul determinant, situație ce trebuie depășită.

Ca societate, nu ne putem oferi nouă înșine securitate fără executarea stabil exactă și uniformă a legilor.

Pe parcursul a 30 de ani, în Republica Moldova, au fost încercate mai multe tipuri de sisteme politice, de la prezidențial la semi-prezidențial, apoi la parlamentar și invers. Totuși, în aceste călătorii constituționale un factor a rămas neschimbat: funcționarea Consiliului de securitate în cadrul instituției prezidențiale. Sistemul semi-prezidențial, în care ne aflăm acum, este caracterizat prin structura bicefală a executivului – cu președinte și cu premier și prin exercitarea puterii executive de către Guvern, condus de prim-ministru, responsabil în fața Parlamentului. După caracteristicile sale teoretice, sistemul nostru politic, rămânând unul semi-prezidențial, tinde a fi parlamentar cu responsabilitatea puterii executive față de legislativă și cu puterea decizională redusă a președintelui.

Respectiv, potențialul consultativ al Consiliului de securitate condus de șeful statului nu este valorificat eficient. Competențele acestuia ar putea fi explorate mult mai amplu în cadrul cabinetului Primului-ministru. În favoarea acestei opțiuni înclină inexistența urmărilor decizionale a ședințelor Consiliului de securitate. Majoritatea acestora nu s-au materializat administrativ în decrete prezidențiale sau hotărâri de Guvern, dar s-au soldat cu decizii politice declarative. Tot în favoarea acestei opțiuni este și experiența altor state. În state prezidențiale, ca Statele Unite ale Americii, Consiliul de securitate activează pe lângă președintele țării, pe când în state parlamentare ca Marea Britanie sau semi-prezidențiale ca Franța, Consiliul de securitate activează pe lângă șeful Guvernului. Păstrarea Consiliului de securitate în subordinea președintelui, menține statutul de organ politizat, cu utilitate redusă securității naționale.

O republică parlamentară prezintă o diferență clară între rolurile șefului statului și cel al șefului guvernului, unde ultimul deține putere executivă reală. Atunci când ambele funcții sunt exercitate de aceeași persoană, acesta este un sistem prezidențial. În Moldova normele constituționale reglementează o republică parlamentară, deși uneori asistăm încercărilor neformale de guvernare a treburilor statului de către președinte, mai ales în situațiile când președintele conduce partidul de guvernământ – majoritar în Parlament. Or, în anii când președintele țării nu era exponentul nici al unui partid politic, sistemul de securitate funcționa fără implicarea șefului statului.

Republica parlamentară, cu elemente de republică semi-prezidențială, realizează raporturile de administrare pe axa Consiliu de securitate, ca organ consultativ profesionist – Guvern, ca organ executiv de realizare a programului de guvernare – Președinte, cu rol de echilibru al ramurilor puterii, și – Parlament, cu rol de legiferare. În Republica Moldova însă, a rămas arhitectura republicii prezidențiale a anilor 90, care este pusă în aplicare în republica parlamentară a anilor 2000, adică Parlament – Guvern – Președinte – Consiliu de securitate, unde instituția prezidențială cu atribuții limitate în domeniul securității, apare ca intermediar politic între consultarea profesionistă și executarea profesionistă.

În formula actuală, Consiliul de securitate este condus de Președintele țării care, potrivit Constituției, nu este investit cu atribuții executive substanțiale – în primul rând nu conduce activitatea Guvernului. Practica națională și internațională demonstrează eficiența Consiliului de securitate atunci când este condus de șeful Guvernului, or în cazul Republicii Moldova – ar fi condus de Primul ministru.

Anul 2019. În Hotărârea nr.39 din 08.06.2019, Parlamentul Republicii Moldova a constatat cu îngrijorare că instituțiile de stat și de drept ale țării au fost capturate și a denunțat regimul oligarhic condus de liderul Partidului Democrat din Moldova. În Hotărârea nr.42 din aceeași zi, Parlamentul a condamnat acțiunile Curții Constituționale prin care s-a încercat blocarea creării majorității parlamentare. A doua zi, în Hotărârea nr.45 din 09.06.2019, Parlamentul a constatat uzurparea puterii de stat de către fosta guvernare antipopulară și a venit cu apel către toți angajații instituțiilor de stat și a structurilor de forță cu îndemnul de a nu executa instrucțiunile ilegale și ordinele uzurpatorilor, să treacă de partea poporului și a puterii legitime – Parlamentul, Președinte și Guvern, cerând Partidului Democrat să îndepărteze mercenarii din instituțiile statului. Citatele exacte din aceste trei hotărâri reflectă pe deplin gravitatea situației create pentru securitatea națională. Practic, Moldova se afla în pragul unui conflict civil de amploare, cu implicarea diferitor grupări armate.

Din fericire, scenariul negativ nu s-a realizat. Prin instrumente juridice, s-a reușit revenirea țării în câmpul constituțional. La procesul deloc simplu de aplanare, a contribuit poziția fermă a majorității parlamentare constituită din Partidul Socialiștilor; Partidul Acțiune și Solidaritate și Platforma Demnitate și Adevăr. Totuși, în opinia noastră subiectivă un rol decisiv le-au avut declarațiile ambasadelor străine la Chișinău, în special a Statelor Unite ale Americii, Federației Ruse și Uniunii Europene, care au apărut la momentul potrivit. Or, însuși faptul capturării Instituțiilor statului, incapacitatea autorităților publice de a demonstra independență și respectarea Constituției – nu doar în zilele de 08-09 Iunie 2019, dar ani întregi până la această culminație, demonstrează vulnerabilitatea inacceptabilă a Securității naționale și dependența ei de forțele externe. Republica Moldova nu este furnizor de securitate, dar continuă a fi consumator de securitate.

Anul 2020 este marcat de o altă situație cu repercusiuni grave asupra securității naționale – epidemia și criza Covid-19. Epidemia Covid-19 pune în pericol viața și sănătatea unui număr nelimitat de persoane. Mai recent, diminuează grav securitatea economică a țării. Frica a pus stăpânire pe oameni. Activitatea autorităților în această perioadă, declarată stare de urgență, este reglementată de Legea privind regimul stării de urgență, de asediu și de război. În baza acesteia este instituită și Comisia pentru situații excepționale care planifică, organizează și coordonează activitățile de aplicare a măsurilor de prevenire, diminuare și lichidare a consecințelor situațiilor excepționale cu caracter natural, tehnogen sau biologic-social. Potrivit legii numite, unele atribuții ale administrației publice centrale și locale se pun în sarcina organelor competente în modul stabilit de Guvern. Cu referire la activitatea Parlamentului în perioada stării de urgență, legea numită doar specifică că nu poate fi dizolvat, deci poate activa în regim normal, respectând recomandările sanitare. Activitatea Comisiilor parlamentare la fel nu poate fi limitată. Nici activitatea Guvernului nu trebuie sistată pentru perioada stării de urgență. Legislația nu prevede înlăturarea Parlamentului de la legiferare și supraveghere pe timp de stare de urgență.

Componenta Comisiei pentru situații excepționale este instituită prin Hotărâre de Guvern și întrunește 27 membri permanenți, conducători de autorități publice centrale. Comisia este prezidată de Prim-ministru. Aceasta dispune de atribuții largi, cu atât mai mult că prin Legea numărul LP54/2020 din 17.03.2020 Parlamentul, introducând sintagma „exercită alte atribuții necesare”, a oferit Comisiei atribuții limitate doar de calificativul echivoc „necesare”. În perioada stării de urgență, Comisia pentru situații excepționale a adoptat 30 de dispoziții, în diverse chestiuni de importanță deosebită. Unele dispoziții au fost întârziate sau neconsecvente, fiind anulate ulterior. Așa situație denotă o pregătire profesională insuficientă a deciziilor, uneori politizarea lor excesivă.

De exemplu, prin Dispoziția din 26.03.2020, Comisia pentru situații excepționale a prelungit zilele de odihnă pentru sectorul bugetar, presupunând reînceperea lucrului în data de 06.04.2020. După ce majoritatea angajaților sectorului bugetar s-au prezentat la serviciu în dimineața respectivă, după ședința de luni la Șeful statului, spre sfârșitul zilei de muncă, Comisia a dispus prelungirea perioadei de odihnă pentru 07 – 17 aprilie 20. Această decizie întârziată a perturbat nejustificat regimul de distanțare fizică. Ulterior, a continuat întârzierea deciziilor adecvate de interdicere a întrunirilor în masă, așa ca slujbe bisericești sau sărbători oficiale, cum ar fi sărbătorirea Paștelui, Paștelui Blajinilor, Ziua Victoriei 9 mai.

Rezonanță negativă în societate a avut Dispoziția Comisiei din 31.03.2020 prin care a fost instituită obligația persoanelor care intenționează să traverseze frontiera de stat pe cale aeriană pe sensul de intrare în țară, de a achita până la intrare prima de asigurare obligatorie de asistență medicală. Această dispoziție era o încălcare evidentă a drepturilor omului. Prin Dispoziția din 03.04.2020, la această obligație a fost exclus termenul imediat.

În ziua de 07 aprilie curent a fost convocată ședința Consiliului suprem de securitate, cu subiectul gestionării crizei Covid-19. Urmare acestei ședințe au fost făcute careva declarații de încurajare a cetățenilor sau poate a Comisiei pentru situații excepționale, fără adoptarea deciziilor practice. Măsurile menționate, luate în contextul stării de urgență, denotă lipsa de consecvență a autorităților. Aceasta ar putea fi una din cauzele ascensiunii continue a numărului noilor îmbolnăviri în Moldova.

Am comparat datele oficiale, furnizate de Organizația Mondială a Sănătății, cu privire la dinamica creșterii numărului îmbolnăvirilor și deceselor de Covid-19 în Republica Moldova, cu state comparabile ca populație, teritoriu și dezvoltare umană – Lituania, Albania și Slovenia. Rezultatul este evident în defavoarea societății moldovenești. În timp ce în majoritatea statelor europene cifrele îmbolnăvirilor și deceselor zilnice scad substanțial, în Moldova îmbolnăvirile și decesele zilnice continuă să crească.

Este necesar de menționat și epopeea cu instituirea unor măsuri de susținere a activității de întreprinzător în perioada stării de urgență. Aceasta a început prin modificarea operată la 17.03.2020 în Legea Nr.LP212/2004 care a exclus interdicția de adoptare, modificare sau abrogare a legilor organice în perioada stării de urgență. Datorită acestei modificări, Guvernul, la 02.04.2020, a adoptat prin angajare de răspundere Legea Nr.LP56/2020 care modifica printre altele normele din Codul fiscal cu privire la restituirea accizelor de către magazinele duty free, normele cu privire la taxele pentru extragerea mineralelor utile și pentru folosirea subsolului, precum și normele din Legea privind controlul tutunului, referitoare la expunerea produselor din tutun în spații comerciale.

La 13.04.2020 Curtea Constituțională a declarat neconstituțională această lege, adoptată prin angajare de răspundere, iar la 23.04.2020 legea respectivă a fost totuși adoptată de Parlament în procedură obișnuită. Deciziile neconsecvente din acest șir, la fel denotă comunicarea proastă privind gestionarea stării de urgență.

Inactivitatea Parlamentului în perioada stării de urgență nu este justificată și are urmări grave pentru starea securității. Chiar luând în considerare încercările unor deputați de a convoca ședințe plenare, Parlamentul ca instituție, practic s-a înlăturat de la administrarea statului, fapt inacceptabil pentru o Republică parlamentară. Fiind luate măsurile sanitare de siguranță, puteau fi continuate lucrările plenare și în comisii, inclusiv folosind metodele moderne de comunicare la distanță.

Concluzii:

Legislația Republicii Moldova în domeniul securității naționale nu este sistematizată și nu asigură politici raționale și chibzuite, iar Conlucrarea autorităților publice supreme din domeniul securității naționale nu este structurată logic. Sistemul de securitate din Moldova necesită remediere urgentă.

Recomandări Parlamentului:

- ↳ Subordonarea Consiliului de securitate Primului ministru al Republicii Moldova;
- ↳ Adoptarea unei legi cu privire la Consiliul de securitate națională, cu o componență profesionistă;
- ↳ Excluderea excepțiilor nejustificate din activitatea Consiliului de securitate, care este una din autoritățile publice supreme în domeniul Securității naționale, cu acces la secret de stat;
- ↳ Revizuirea atribuțiilor Președintelui țării din Legea securității statului pentru aducerea în corespundere cu normele Constituționale;
- ↳ Reforma constituțională de revizuire și modernizare a Constituției;
- ↳ Revizuirea substanțială a Legii cu privire la starea de urgență, de mobilizare și de război.

Textul integral "Autoritățile publice supreme în domeniul asigurării securității naționale. Atribuții și conlucrare"

Finanțarea Armatei Naționale: realități și perspective

AUTORI: BERBECA VEACESLAV
DR. SERGIU LIPCEAN

Problemele cu care se confruntă Armata Națională au constituit subiectul analizei strategice al Cadrului Bugetar pe Termen Mediu (CBTM). Aceste documente de politici publice - care cuprind perioada din 2007 până în prezent – se referă la implementarea planului de construcție și de dezvoltare al Forțelor Armate. Printre principalele probleme evidențiate constatăm: lipsa unei abordări complexe de reformare a Armatei Naționale și a întregului sistem de apărare, capacități reduse pentru realizarea calitativă a misiunilor și sarcinilor stabilite în documentele strategice în domeniul apărării naționale și completarea funcțiilor vacante cu cadre militare este deficientă.

Autoritățile naționale au elaborat și adoptat mai multe documente de politici publice strategice pentru a se adresa celor mai importante probleme cu care se confruntă Armata Națională și care au fost evidențiate de CBTM. Astfel, menționăm Strategia națională de apărare și Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de apărare pentru anii 2018–2022, conform căreia alocațiile financiare vor fi orientate prioritar spre consolidarea capacității operaționale curente a Armatei Naționale precum și spre sporirea contribuției la asigurarea securității regionale și internaționale. Evidențiem Strategia militară și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia pentru anii 2018-2022, din octombrie 2018, care are scopul de planificare strategică a dezvoltării sectorului de apărare națională. De asemenea, menționăm Programul „Armata Profesionistă 2018-2021” din 2018. Procesul de profesionalizare presupune transformări profunde la nivelul organizării, al dotării cu echipament, armament și tehnică de luptă moderne, al instruirii și funcționării organismului militar.

Republica Moldova se află printre grupul statelor care înregistrează cele mai mici cheltuieli militare la mai mulți indicatori relevanți cum ar ponderea acestora în buget și PIB, precum și volumul alocațiilor pe cap de locuitor. Din această perspectivă, Republica Moldova alocă aproximativ de trei ori mai puțin bani pentru AN decât state cu un PIB similar. Mai mult decât atât, RM se află la coada clasamentului statelor ex-comuniste, înregistrând aproape de 2 ori mai puține (Cheltuieli Militare pe Cap de Locuitor) CMCL decât Kârgâzstan în condițiile în care Kârgâzstan are un PIBCL (Produsul intern brut pe cap de locuitor) de 2,5 ori mai mic decât Republica Moldova.

Dacă ne raportăm la statele Parteneriatului Estic, cheltuielile militare pe cap de locuitor ale Georgiei sunt de 7 ori mai mari decât ale Republicii Moldova, iar ale Ucrainei de 11 ori, țări cu probleme de securitate similare cu cele ale RM.

Un exemplu relevant în acest context este integrarea mai multor state post-comuniste în NATO și angajamentul acestora de a crește cheltuielile de apărare până la cel puțin 2% din PIB. În consecință, mai multe state europene și-au consolidat bugetele militare în ultimii ani, deși doar 7 dintre cei 29 de membri NATO atingeau acest plafon în 2018. Deci, țările ex-comuniste care au aderat la NATO și-au consolidat capacitățile armatelor naționale în rezultatul angajamentelor asumate, chiar dacă nu toate au atins plafonul de 2% cheltuieli din PIB. La fel, unele state care se află în conflicte de lungă durată, precum Armenia și Azerbaidjan, sistematic înregistrează alocații mai înalte ca pondere în buget și PIB.

În acest context, Republica Moldova este cu siguranță un caz neobișnuit în peisajul regional, mai ales din cauza conflictului transnistrean care rămâne nesoluționat și reprezintă un pericol real la adresa securității naționale și integrității teritoriale. Spre deosebire de alte state din regiune, autoritățile RM au depus eforturi extrem de limitate în scopul consolidării bugetului militar și capacității de apărare a țării.

Analizând raportul dintre volumul resurselor financiare și efectivul de personal în comparație cu alte instituții din domeniul ordinii publice și securității naționale, putem afirma cu certitudine că AN este considerabil dezavantajată în raport cu celelalte instituții. Constatăm că CNA este de departe instituția favorizată la capitolul finanțare pe unitate de personal, urmată de SIS și MAI.

Modelul actual de finanțare nu permite AN să se dezvolte și să se modernizeze într-un ritm accelerat pentru a-și consolida potențialul militar și capacitatea de reacție la provocările de securitate națională. În prezent, o parte considerabilă din resursele bugetare (65%-70%) sunt destinate cheltuielilor de personal. În consecință, ponderea resurselor alocate modernizării AN este extrem de mică. Se observă subfinanțarea disproporționată a nucleului AN, adică a forțelor terestre, comparativ cu alte programe de cheltuieli.

În urma unei analize comparative a structurilor securității naționale, constatăm că CNA este de departe instituția favorizată la capitolul finanțare pe unitate de personal, urmată de SIS și MAI. În acest tablou, AN este clar o instituție marginalizată, care nu doar a înregistrat o scădere a personalului, ci și cele mai mici cheltuieli pe unitate de personal. Dacă în cazul CNA, reducerea personalului s-a tradus într-o creștere foarte consistentă a finanțării, atunci în cazul AN se creează impresia că diminuarea efectivului s-a produs anume pentru a menține armata pe linia de plutire, asigurându-i supraviețuirea la costuri minime. Mai mult decât atât, acest decalaj nu s-a diminuat de-a lungul timpului.

Astfel, dacă în 2005 costurile pe unitate de personal ale CNA erau de circa 2,8 ori mai mari decât ale AN, atunci în 2019 și 2020 acest coeficient era de 3,51 și 2,8 ori respectiv. De asemenea, dacă în perioada 2007-2011 AN și MAI înregistrau cheltuieli mai mult sau mai puțin similare pe unitate de personal, ulterior decalajul a crescut, astfel în 2019 și 2020 MAI cheltuia de 1,37 și 1,28 ori mai mult decât AN. În aceeași ordine de idei, în 2015 discrepanța dintre SIS și AN era de asemenea impunătoare, SIS cheltuind de circa 2,8 ori mai mult decât AN pentru o unitate de personal. În aceste condiții, este evident faptul că AN este considerabil subfinanțată comparativ cu restul instituțiilor din sectorul securității naționale și ordinii publice. În condițiile în care misiunea AN este similară altor instituții din sector iar costurile aferente pentru realizarea acestei misiuni ar trebui să fie în principiu superioare, subfinanțarea cronică nu are cum să nu se răsfrângă asupra combativității și pregătirii forțelor armate.

Paradoxul acestei situații derivă și din faptul că AN este instituția care se bucură de cel mai înalt nivel de încredere printre instituțiile din domeniul securității naționale și ordinii publice.

În acest context, este foarte important ca autoritățile moldovenești să respecte cadrul financiar de cheltuieli stabilit de Strategia națională de apărare pentru anii 2018–2022. Astfel, pentru consolidarea capacității operaționale curente a Armatei Naționale sunt prevăzute alocații financiare care trebuie să crească de la 625 milioane lei în 2018 la 1.465 milioane lei în 2025. Acest deziderat este important în condițiile în care criza economică care se prefigurează ar putea afecta alocațiile financiare ale unui sector subfinanțat.

În aceeași ordine de idei, menționăm că în condițiile unei penurii financiare pentru Armata Națională, este important ca militarii forțelor armate să participe activ în cadrul exercițiilor militare internaționale pentru a asigura creșterea capabilității Armatei Naționale. Ținând cont de faptul că marea parte a alocațiilor financiare pentru Armata Națională sunt destinate cheltuielilor de personal, aceste exerciții sunt foarte importante pentru consolidarea capacităților de apărare și promovarea imaginii Armatei Naționale pe arena internațională, inclusiv pentru participarea ulterioară în cadrul misiunilor de menținere a păcii.

Autoritățile moldovenești trebuie să aplice politici pentru a crește atractivitatea serviciului militar prin contract. Problema „specialităților deficitare” va fi rezolvată în cazul în care vor fi asigurate condiții financiare, tehnice și sociale pentru militari. Subfinanțarea domeniului determină tinerii specialiști să refuze încadrarea în serviciul militar sau să refuze prelungirea contractelor.

Textul integral “Armata Națională: între interese de grup și dezvoltare strategică”

Armata Națională: între interese de grup și dezvoltare strategică

AUTORI: BERBECA VEACESLAV
DR. SERGIU LIPCEAN

În iulie 2019, un grup de deputați a înregistrat Proiectul de lege nr. 144 cu scopul de a asigura Forțele Armate cu personal calificat pentru ”specialitățile deficitare” de care duce lipsă Armata Națională. Autorii acestei inițiative legislative au propus creșterea vârstei limită de încadrare în serviciul militar prin contract, dar cu condiția respectării plafonului de vârstă privind exercitarea serviciului militar prin contract. Obiectivul declarat al acestei inițiative legislative este de a asigura Forțele Armate cu personal calificat pentru specialitățile deficitare de care duce lipsă Armata Națională.

Inițiativa legislativă are un caracter interpretabil și insuficient de bine argumentat, provocând mai multe obiecții și critici din partea autorităților și instituțiilor care au vizat acest proiect, inclusiv din partea deputaților opoziției în plenul Parlamentului. Sintagma „specialităților deficitare” este criticată pentru caracterul interpretabil care ar acorda conducătorului instituției militare de a stabili, la propria discreție, care sunt „specialitățile deficitare”, având stabilite condiții de a-și aroga puteri discreționare.

În al doilea rând, acest proiect de lege a fost criticat pentru promovarea favoritismului politic. Astfel de obiecții au fost formulate în ședința Parlamentului Republicii Moldova din 13 februarie 2020 unde a fost discutat proiectul de lege nr. 144 din 10 iulie 2019. Mai mulți deputați din opoziție au afirmat că această inițiativă legislativă urmărește angajarea persoanelor din anturajul ministrului apărării, care, odată pensionate, ar urma să fie angajate și plătite de stat pentru serviciul adus partidului socialiștilor. Aceste afirmații au fost completate și de opinia unor experți în domeniul securității care au afirmat că această inițiativă este un eufemism al cărei scop adevărat este o încercare de a înlătura din cadrul Armatei Naționale ofițerii tineri educați în Occident pentru a fi înlocuiți cu cei mai în vârstă care au fost educați în instituțiile militare sovietice și care au o atitudine pro-rusă.

O altă serie de critici aduse proiectului de lege se referă la lipsa unei viziuni de ansamblu asupra problemelor existente în cadrul forțelor armate și instituțiile statului ar fi trebuit să adopte o poziție comprehensivă pentru a se adresa tuturor necesităților Armatei Naționale în vederea sporirii competitivității și eficienței acesteia.